

СВОБОДЕНЪ ГРАЖДАНИН

ОРГАНЪ НА ВАРНЕНСКОТО ЛИБЕРАЛНО БЮРО.

В. „Свободенъ Гражданинъ“ ще излиза единъ път въ седмицата: Сръда. Цѣната му е за година 6 лева, а за половина година 3 лева въ предплатата. За странство, за една година 10 зл. лева, а за половина година 5 зл. лева. За обявления на първата страница се плаща предплатено по 15 ст. на дума, на 2 и 3 стр. по 10 ст. на дума, а на четвъртата страница по 3 ст. Всичко, което се отнася до вѣстника, испраща се до администрацията му въ Варна.

Единъ брой 15 стотинки.

Редакторъ: Коста Ранковъ

Отъ Варненското Либерално Бюро.

Съ настоящия си брой склучваме годината на вѣстника си. За длѣжностъ считаме да благодарамъ на всички наши съмишленници и абонати, които бѣхъ тѣй добри да си внесѫтъ абонамента на врѣме, съ което не малко спомогнахъ за редовното излизане на вѣстника. Неможемъ, при това, да не се оплачамъ отъ нѣкои наши съмишленници и абонати, които не благоволихъ, и слѣдъ като имъ испратихъ квитанции по пощата, да си внесѫтъ абонамента. Оставаме въ надѣжда, че посѣдните приети ще си сторижътъ труда да ни се издѣлжатъ, съ което не малко ще и спомогнатъ за по-нататъшното съществуване на в. „Свободенъ Гражданинъ“.

Издаванието на вѣстника ни се спира ВРЕМЕНО, до като се вземе съгласието на околийските либерални бюра и мнѣнието на Варненските граждани за издѣржанието му и за напредъ.

Заемъ на Варн. община

4,000,000 лева!

Трѣба вече да е известно на всички, че нашата община иска да сключи единъ заемъ отъ 4 милиона лева за своите нужди. Никой неможе да оспорва, че града Варна има голими нужди и за посрѣднището имъ не е достатъченъ ежегодния приходъ, освенъ да се сключи заемъ. Право да си кажемъ, ако общинските ни съвети отъ начало сѫ биле прѣвидливи, щѣхъ още въ първите години отъ освобождението да сключатъ заемъ поне за урегулирането на града, което щѣше да костува много по-евтино, отъ колкото сега, защото, които мѣста и кѫщи сѫ се продавали тогава по 1000 лева днесъ, нѣма да прѣувеличимъ съ нищо, ако увѣримъ, че се продаватъ по 10000 лева. Обаче, миналото — минало. Нека да разгледаме сега всестранно тоя въпросъ и да ли нуждите на града изискватъ, щото той заемъ да се сключи изведенажъ или постепенно и при какви условия.

Варненската община е едничката, която нѣма никакви дѣлгове. Независимо отъ това, нашата община, въ сравнение съ другите, се е запазила и отъ разсипничеството, съ нѣколко исклучения: разните решения по освобождението дѣрвеното масло отъ октюра прѣзъ 1893 г. на основание на което биде осаждена да плати на Гендовича около 15000 лева; разсипничеството по посрѣднището Княжеската двойка и пр. Не трѣба да се забрави, че тия разсипничества сѫ отъ таково естество, щото всѣкога можѣтъ да теглиятъ тия съвѣтници, които сѫ станали причина да прѣтъри града врѣдътъ и загубитъ, подъ сѫдъ и да се взыска отъ тѣхъ загубата. Така, щото и до сега, колкото и да е имало вмѣжнати пиявици въ общината ни, не сѫ могли да исмучатъ кръвта ѝ. Обаче, отъ всичко що се вѣрши днесъ, за склучването на четри-милонния заемъ, всѣкай ще се убѣди, че не ще може да се запази общината ни отъ сегашните насила избранници-съвѣтници.

Сегашния съвѣтъ иска непрѣмѣнно да сключи четри милиона заемъ, за канализиране на града, доставяне вода и урегулирането ѝ,

за която цѣль е дѣржалъ рѣшеніе и правителството го утвѣрдило. Иита се, непрѣмѣнно има ли общината ни нужди отъ 4 милиона лева заемъ сега? На той въпросъ ние отговаряме отрицателно, защото, за да може да урегулира града, изиска се да има поне единъ генераленъ планъ, безъ който неможе да се забие ни единъ коль. Е добре, ако общината ни нѣма единъ генераленъ планъ за урегулиране на града, мислимъ ли е да се говори ѝ за нѣкаква си канализация или доставяне на вода. Ако нѣмаме изработенъ и утвѣрденъ генераленъ планъ, не ще съмѣнивъ, ние нѣма да знаемъ прѣзъ гдѣ ще се прѣкарватъ каналитъ на града и водопроводитъ. Това е твѣрдъ логично, по нашето мѣнѣние. Щомъ е така, излиза, че ако се сключи заемъ и при най-леки условия — даже съ 5% al rati (нѣщо невѣзможно въ сегашните обстоятелства) пакъ града ще губи, защото ще истегли 4000000 лева, на които ще плаща до 5% лихва годишно, или 200000 лева, а пѣкъ ще бѫде принудена да дѣржи тая сумма въ Банката съ по 2% безсроченъ влогъ... до като пригответъ плановетъ и поемнитъ условия. Значи, защото общинарите ни много бѣрзатъ, града ни трѣба да губи 120000 лева годишно. Неможе никой да откаже, че планове и нивелации така скоро немогатъ се направи. Водими отъ това, ние протестираме противъ това рѣшеніе на съвѣта: да се сключи отведенъ 4 мил. лева заемъ и то, безъ да сѫ пригответи плановетъ и поемнитъ условия. Нашето мнѣние е: съвѣтниците да постановятъ, щото сега да се сключи единъ малъкъ заемъ, съ който да може да се покрайятъ расходите за съставяне на градския планъ и най много за урегулирането на града, а слѣдъ това — за канализацията и доставянието на вода.

* * *

Узнахме положително, че Общинския ни съвѣтъ вече е приелъ едно предложение по засма по принципъ, а нѣкой само отъ формална страна отхвѣрлилъ. Предложението, което е прието по принципъ е на г. Ив. Лилловъ, Конушски Народ. Представителъ, бившият счетоводителъ на Бѣлг. Търговско Параходно Дружество и отчасти виновника да достигне до това положение туй дружество, сега безъ никаква, ама положително никаква работа и добре познатъ на съгражданите ни. (Да, читателю, недѣй се чуди, г-нъ Лилловъ предлага на Варненската ни Община 4 милиона лева заемъ. Нещастна Варна! До това ли положение достигнахъ, щото единъ Лилловъ да иска да ти засма пари! И кой Лилловъ още! Той, когото ти само съ вино поинъ, тоя, когото ти прѣди нѣколко години прибра тукъ, за да си изважда прѣпитанието?) Г-нъ Лилловъ предлага на Общината да сключи заемъ съ 6% годишна лихва и 86% емисия. Това негово предложение е присто по принципъ и Общинския ни съвѣтъ е назначилъ една комиссия да се произнесе по него. Въ тая комиссия влизатъ слѣдующите лица: Градския кметъ Жековъ, съвѣтниците: Апостолъ Савовъ, Янко Славчевъ, директора на Банката Петъръ Енчевъ и нѣкой си Найденъ Николаевъ. Казваме нѣкой си Найденъ Николаевъ, защото той нѣма нищо общо съ града Варна, а е дошълъ тукъ прѣди една година, а пѣкъ имаме тукашни жители банкери, но не сѫ назначаватъ. (Разбира се, защото не сѫ отъ „на-

шилъ“ б. р.). Въ кратцъ, предложението въ г-нъ Лилловъ е слѣдующето: да брои на Общината ни не 4 милиона лева, а три милиона трѣста и шестдесетъ хиляди лева, защото иска да сключи заемъ съ 86% емисия, т. е. съ 14% по малко; така щото, при склучване заема, г-нъ Лилловъ ще вземе отъ Общината ни Облигации за четири милиона лева, а ще брои срѣщу тия облигации само 3350000 лева и, не ще съмѣнивъ, отъ тая послѣдня сумма ще одѣржи и 6% за годишна лихва върху 4 мили. лева или 240000 лека, ще лиза, че Общината ще даде облигации за 4 милиона лева, а ще постъпилътъ въ кассата фло 3110000 лева! Съ останалите 890000 лева, се извѣршатъ разните задкулски работи, може би ще се построятъ и нѣкои кѫщи чки.... Ето защо общинския ни съвѣтъ е назначилъ комиссия — да се произнесе трѣть ли Общината ни са отстѫпи на Лилова срѣщ емисия 640000 лева и му подари тая сумма или не? Независимо отъ това, той е искалъ щото общината да му плаща и 1½% комисиона за услугата, която иска да направи, 60000 лева бакшишъ, за гдѣто е направилъ предложението да закоша общинския ни интеси. Блаженни врѣмена!

Предложението, които сѫ направили други банкери, като Братия Автатионъ, Камбосевъ и др., които сѫ по сгодни за Общината ни, бѫтъ отхвѣрлени отъ формална страна и имъ се казало да се продѣлжи срокъ за испълненето на тия формалности. Колкото и да не сѫ испълненъ формалностите отъ тия Г-да, пакъ представляватъ несравненно по-голяма гаранция за Общината отъ колкото Лилловъ. Положимъ отказваме се и сравнимъ горните господи съ Лилова, защото можемъ да ги оскѣрбимъ.

Като освѣтяваме читателите си по тъ вече исторически заамъ на Варнен. Община, считаме за длѣжностъ, като публицисти, вкрай да укажемъ начина по нашето мнѣние, по който може да се сключи той въ интереса на г-нъ Найдобръ ще направи Общината ни, ако прѣложи на Бѣлг. Народна Банка да сключи единъ заемъ и то не отъ 4 милиона лева, а отъ 1 или 1½ милиона лева, които сѫ достатъни за да може да се приготви генералния планъ и отчуждятъ имотите, които сѫ нуждни за прѣкриване улиците, за които трѣбва да се сключи заемъ за канализирането и доставянието на вода. Ние се несъмѣниваме, че нашата Банка ще сключи на Общината ни единъ заемъ отъ 1 или 1½ милиона лева съ 6½% годишна лихва al rati, което е много по-вигодно отъ 6% годишна лихва и 86% емисия, както е предложението на г-нъ Лилловъ. Обрѣщаме вниманието на съвѣтниците върху това, защото, за всѣки рисъкъ въ случаи, тяхъ считаме за отговорни. Очакваме по-голямо благоразумие, за да не стане: „търси босия да му земешъ царвулитъ“. За сега толкова.

Неурожая въ Добруджа.

Послѣдните дѣлгове и урагани отнемаха най-малката надѣжда на земедѣлца. Тѣй или инакъ той до сега се лѣжене, че поне за емисия ще може да прибере отъ исквесенитъ, си и повредени ниви. Прѣди да почне жътвата,

Ето за няколко дена — за една недълъг
и добро и постоянно, нъ отстепъ свидж се
съгли, тъмнозелени облаци и такива про-
ждове се излъхж, щото съно, храни —
и да бждатъ тъ — се измокрихж вече
и пожънжти. Не стигаше това злопа-
стие ~~и~~ ето храните понесохж до като бъхж
и ~~и~~ класи, ами и тръбваше да се измокрятъ
и изгниятъ съвсемъ, когато бъхж ужъ готови
за харинъ! Сега вече не остава никакво съ-
мнение че може да се получи какво годъ въз-
награждение за тежкитъ трудове и кахъри на
земеделца, и че той ще може да си ~~посръщис~~
и ще си въ разносните за пръвъ годината.
Сега да ~~не~~ знае като свършиенъ фактъ.

И каква жътва е тъждодинната? Условието се жътварите скъжно-евтино, отиджъ изъ нивата и следъ при-четири дни категорически заяявяватъ на ступащина-земедълецъ, че ще продължатъ да жътватъ, ако парите за трудътъ имъ съ готови още сега..... „Господарю, казватъ тѣ, съ това посто можишъ да приберешъ, едва ли ще можешъ да ни съплатишъ на половина за трудътъ ни. Лъжа със не бива: нито за тебе има, нито -- за насъ“. -- Земедълецътъ остава като гръмникъ на място си отъ тия ръски думи на жътва.

се изразимъ по-просто, земледѣлецътъ е факто-
ра, който влива маслото за всеобщото движение.
Отъ друга страна има и друго ивъщо важно
което трѣбва да се знае и което, за жалостъ
мнозина напиши *голъмци* по земледѣлието не ис-
катъ да знаѣтъ и да изучжтъ. Ний казахме по-
горѣ, че землевладѣлците въ Добруджа се дѣ-
лятъ на нѣколко категории. Ония отъ послѣд-
ната категория земледѣлци ще останатъ при
тѣгодинния неурожай съ празни, *из здрави*
ржци. Нивята имъ може за идущата година и
да не се обработватъ, защото всичко, като до-
битькъ, съчива и др. ще имъ бѫде отнето най-
нарѣдъ отъ бирниците, отъ кмеговетъ, а послѣ
отъ дѣлѣнциците имъ, които, допушчаме, може и
да имъ продадутъ нивята по сѫдебенъ редъ
(Колко такива ниви сѫ продадени до сега отъ
лихварите! б. р.). Тѣхното спасение, съдѣ като
се простижтъ съ всичко, каквото имать за от-
чуждавание, е само въ милиците имъ и тѣ наис-
тина ще отиджтъ да се прѣставятъ при нѣкои
господарь съ плата, колкото да исхранятъ кже-
щата си и даже да платятъ даждията си. За-
твѣхъ има да съжеляваме само, че отъ свободни
и самостоятелни ступани нещастietо ги принуди
за извѣстно време да станатъ като слуги на други

Ами останжлить категорији земљедѣлци, какве
ще правијтъ? — Идушија паж ще видимъ.

СЕДМИЧНИ БЪЛГРДСКИ

ВѢТРѢШНИ.

Държавни помощи. На турските училища въ Княжеството 30,100 лева; на „Всемирния“ обирач на затворниците 2000 лева, съ които види се, и заминалъ въ Европа да се църи по банитъ; на Стамбулския скитник 5040 лева за да иде въ Карлсбадъ и докладъ съ помянката на учителите, които ще тръбва да чергарствуватъ прѣзъ настуващи мъсецъ изъ Княжеството; на министриಗъ Стоилов и Полковника Ивановъ 40,000 лева да отидатъ до Римъ и Букурещъ, за да придружаватъ Княза въ визитъ му по родове, достове и по дворовете; на елита по 400 леса златни на денъ за да чакатъ въ странство разрѣщението на въпроса — да ли ще отиде Княза въ Букурещъ; и най-сетне, на самия Князъ 80,000 лева златни за пътуванието въ Англия... Не могътъ се изброя по-нататъкъ всичките държавни помощи, отпустножти съ одобрението и съгласието на геншевтаря — министъръ на финансите, който сега за сега на държавна сметка прѣбира наследството си въ Букурещъ отъ починклия богаташъ Ев. Георгиевъ.

Тупайте да тупаме „Брашнения“, защото малко останж да пуща още, а че се ти . . . потопъ ако ще би и да става!

— Единъ отъ днешните модерни министри и просвѣтени съвѣтници на Н. Ц. Височество любимия пи господарь, на послѣдното столично градинско увеселение, дадено въ полза на пострадавшитѣ отъ наводненията, даль 4 лева или 20 гроша помощъ. Такива сѫ помошитѣ на охолнитѣ граждани! Отъ името на нещастните ний протестираме срѣзъ тая подигравка съ благодѣтните чувства на народа и канимъ пострадалитѣ да се гнусятъ отъ такива помощи. А пропрос, знайте ли колко помощи сѫ дадени на пострадалитѣ до сега? — Но 1000 лева за София и Видинъ, 500 за Провадия и 400 на съ

Враждебна (Софийска околия). Срамъ!!!...
— Изборитъ за окръжните съвети съзнателни
чени за 3-ти идущий Августъ. Ний мислимъ, че
е връме вече правителството да почни да хранят
тути шайкаджийти си, защото безъ тяхъ нъма
какво да прави.

— Дълoto по убийството на Anna Симонъ по което се обвинява и бившият Варненски Градоначалникъ Новеличъ, е насрочено за разглеждане предъ Пловдивският окр. съдъ за днесъ. Обвиняемите сѫ дадени подъ съдъ за смъртно наказание.

— Шипижъ ни отъ Добричъ, че на 6 ѝ тогоди се извършило тамъ панахода за упокоение душата на Стефанъ Стамболовъ. За панаходата е била издадена отдълна покана отъ смѣсеното бюро на Народната и Народно-Либералната

Партии. На панаҳидата присътствуvalи: Д. Десевъ — народенъ представител и членъ въ общ. съвѣтъ и училищ. настоятелство; Ж. Абаджиевъ членъ въ общ. съвѣтъ и училищ. настоятелство; Коларовъ, секретаръ въ общ. управление; Божиловъ, пом. кмета; Ив. Бъчеваровъ, общин. бирникъ; Юр. Иковомовъ, земл. кассиеръ и др. се отборъ народници, които дописника ни сполучливо нарича „правителствени стамболисти“.

— *Нишкътъ ни отъ Провадия:* Бъше се пръснало слухъ, че правителството отпустяло на нещастните провадийци 200 палатки, но това излъзе „бошъ лафъ“. До сега само нѣкои сѫ почувствуvalи помощта на Постоянната Комисия. Огъ отпутилът 5000 лева помощи се направихъ 10—15 бараки, но Ѹомъ се направохъ отъ слънцето напукахъ се и никой вече не живѣе въ тѣхъ, защото не се стои отъ горъщина и текътъ. Баракитъ сѫ направени отъ мокрите дъски на Юрд. Костовъ, стълбъ на Народната Партия, отъ когото се купихъ само, за да го избавяйтъ отъ тия мърди. Ако бъхъ употребъбени тия сумми за поправка на къщите, много по добъръ бѣше и по справедливо щыше да бжде. Най-първата барака е била направена на Началника, който турилъ и себе си въ чистото на пострадалитъ, макаръ и да си получава тълстичката заплата, когато други стоїтъ гладни и боси. Съ тия сумми, отпустялът отъ Комисията, располага известния Драгни Поповъ, чл. секретарь на Постоянната Комисия. Стария комитетъ растурихъ, а новия не се вижда, защото нѣмало измѣжду тѣхъ лице, което да напише възванието. Бившия комитетъ е възвърналъ 198 лева испратени помощи отъ команда на 19 й Шумн. полкъ, защото нѣмало кому да ги предаде. Съмнѣватъ се, че новия комитетъ не ще събере никаква помощъ, защото не се ползва съ довѣрието на съгражданите си.

— Пишат ни отъ Руссе, че Началника на русенското влагалище по стоките, г-нъ Хр. Недковъ, когото пръвмстихъ отъ тукъ по оплакванието на търговците, напоследъкъ е допустилъ такава една капитална погръшка по службата си, щото е принесла доста голъма загуба на хората. Пристигнало е стока въ Руссе, транзитъ чрезъ Варна, на едно име, въ който случай тръбваше началника на влагалището да пръдаде стоката и документите на митницата, която облага съ мито стоката и я освобождава. Тоя г-нъ началникъ, вместо да пръдаде стоката на митницата пръдалъ я направо на търговеца, който си прибралъ стоката въ магазията и даже я распродалъ. Когато следъ малко документите биле представени на митницата, послъдята е поискала стоките, но се отговорили, че по погръшка съ били пръдадени на самия търговецъ. Хубава гръшка! Сега, споредъ както се съобщава, митницата е правяла издиране, но ние сме увърени, че нещо може да се обложе търговеца съ мито за стоката, която приелъ, защото никой не знае, каква е била стоката и колко струвала тя. По тоя поводъ, обръщаме вниманието на началството на този чиновникъ, за да се тури край на тия работи, които само въ турско си иматъ мястото.

— Нѣкой си М. Петровъ, отъ Еленско, бивши писарь на Бѣленовската община, Бѣленска околия, ни се оплаква, че билъ подписвалъ въ вѣдомостта, като да получава $83\frac{33}{100}$ лева на мѣсека, а общинския кметъ му плащалъ само 50 лева и останжалъ $33\frac{33}{100}$ лева плащалъ на нѣкой свой роднина, Атанасъ Ивановъ, когото оставялъ да работи въ канцеларията като писарь, безъ дз има такава служба по вѣдомостта. За това се оплакалъ на окол. началникъ и въ окржж. управление, но никаква помощъ не му се дало. Ний мислимъ, че въ Руссе има още една инстанция, къмъ която трѣбва да се обрѣща онеправданитѣ, а именно писалището на известния Губидѣлниковъ.

— „Мазна Гана“ била развеждана отъ на-
шитъ сватове съ *писана кола тили дисана*. Зия-
фети, хора, подаръци — колкото щешъ. Ний
нищо нъмаме противъ това, ако наша Гана е
ходила само да се показва на италиянците и
да се хвали съ „громките си епохални дъла“. Да
ѝ е наздрави ъденъе пиењето и да ѝ е честита
расходката! Обаче боли ни сърдцето за златни
наполеончета народна мъка съ които сумма

пострадавши отъ наводненията можах да спася и исхранява домочадията си. Най-много ни е място, дъто тя хитрувала пръдъ чуждите кореспонденти отъ името на опечаления ни народъ, безъ да има за това пълномощното му.

МЪСТИ.

Въ Аджемското кафе на мусаллата цяла нощъ се разиграватъ кючечи. Вечерно връбме се събиратъ около 500 души отъ кафенето, за да видятъ отъ какви работи получаватъ удоволствие разните хамали, турци и въ това число и никои Османъ-пазарци. Грозно впечатление прави и това, че никои отъ г. г. помощници, вмѣсто да доказватъ на началството, че не тръбва да се позволява да се разиграватъ кючечи на такова едно многолюдно място, тъ ржкопльщихъ на играчите и похваливатъ ступанина на това заведение, че е съумъло да достави на Варненската публика едно такова удоволствие!

— Тукашните търговци отъ манифактураджийски еснафъ сѫ сключили по мѣжду си единъ договоръ, чрезъ който се съгласили, че да напрѣдъ да не продаватъ на кредитъ стока, какъвто и който и да биѣ купувача до 50 л. Отъ тая сумма нагорѣ се допуска продажбата на кредитъ, но прѣдварително тръбва да се вземе подица отъ купувача. Който, отъ подписавши договора, неустои на тия условия, ще се глоби съ 500 лева, които сумма ще събере градско-общинското управление за въ полза на бѣдните.

— Якко Славчевото кметуване се увѣковечи съ построяванието на морскитѣ женски бани. Колчимъ вали дѣждъ, баните оставатъ на суша, защото се испльватъ съ пъськъ. Чудна работа! Какъ поне не е съобразилъ г. инженеръ Каракулаковъ това, та станахъ причина да се исхарчътъ толкова общински пари на вѣтъра!

— Има сега новъ способъ за присвояванието на чужди имоти. Щомъ има нѣкой нужда отъ едно съсѣдно място, да отиде при Общинския кметъ и поискъ пълномощие за заграждане на толкова място отъ съсѣдното колкото има нужда. Кмета, безъ да му мисли много, издава нуждното пълномощие. Ако съсѣдъ се противи, че неправилно се загражда мястото му, че това е самоуправство и се наказва отъ законите на страната, — Кмета тогава заповѣда на полицията да смири той бунтовникъ и испълни заповѣдта му. Но такъвъ начинъ е искълъкъ да увеличи дюгенското си място съгражданинъ на г. М. Х. Левтеровъ, личенъ приятелъ отъ дѣгинство на Кмета, но съдилищата ни сѫ прѣустановили по нататъшното беззаконие на г. Кмета.

НАСТАВЛЕНИЯ ЗА КЖПАНІЕ.

Въ редакцията ни постъпила брошурата „Наставление за кжпание“ отъ г.-жад-ръ Головинъ. Тъкмо сега, когато е сезона на баните, ние правимъ слѣдующите важни извлечения отъ неї, за да се ползватъ читателите ни.

Въ Европа прѣпочитатъ да се кжпътъ прѣзъ месеците Септемврий и Октомврий, а у насъ въ това връбме никой не се кжни, при всичко, че есенъта бива почти винаги прѣвъходна — суха и тепла. Нис, като южни жители, не обичаме водата да се много студена и започваме да се кжимъ въ морето, когато водата достига 17—18 градуса най-малко, а пъкъ европейците се кжпътъ и въ 10—12 градуса, при температура на въздуха отъ 15—16. Но студените бани дѣйствуваатъ окръпително на нервите, особено ако се придръжаватъ съ гимнастика, или други нѣкои тѣлесни упражнения. У насъ обаче прѣзъ сезона на баните бива обикновено толкова горѣщо, че то и не мисли за гимнастика. Остава да се прѣпъръча само умърено ходение — не до уморяване все таки.

Морските бани донасятъ полза, когато тѣ се правятъ по извѣстни правила, изработени отъ практиката, и имѣющи научна основа. Тѣ напр. доказано е, че кжпанието по 2 пъти на денъ рѣдко бива полезно и, че то може да се допустимо само у хора, които не страдатъ отъ никаква болѣсть и сѫ физически силни. А какво виждаме и на насъ? Дохожда нѣкой

по търговска, или друга нѣкаква работа въ Варна за 10 дена, взима съ себе и жената, хемъ за расходка, хемъ да по-изпари нѣкоя и другъ баня. И последниятъ да не губи златното врѣме и да може да каже, като се върне у дома, че е направила 25—30 бани, отива да се кжни по 2—3 пъти на денъ, безъ да мисли за последствията, които могатъ да бѫдатъ лоши и да се отразятъ само покъсно. Също се трудно кжпанието за трудни жени, защото то може да прѣдизвика кръвотечение и помъртваше, но и това правило не сѫ съблюдава. Щомъ една трудна жена се окажи благополучно, и другите взиматъ примѣръ отъ неї, но когато дѣцата не могатъ да се кжпятъ въ открыто море по нѣкога плаща скъпо за своето легкомумие. Има жени и моми, които влизатъ въ морето и то гава, които имъ доидатъ и прѣзъ това време придобиватъ разни неизлъчими болести. Носятъ въ морето съсѣйтъ малки дѣца, едвамъ не сукалчета, само слѣдъ навършилите 5 годишната възрастъ, а до тогава кжпанието е прѣдително за тѣхъ. Съществува още правило, че човѣкъ уморенъ не тръбва да влезе въ водата, сѫщо че за да бѫде кжпанието полезно, тръбва да се влезе съ тоило тѣло — не разгорѣцено и отъ, обаче, — а у насъ се завиватъ съ хавли и се расхождатъ до като истинатъ съсѣмъ, че чакъ тогава влизатъ въ водата. Вследствие на това не остава почти никаква реакция и кжпанието си губи значението. Прѣдително е и постоинното влизане и излизане отъ водата. Виждаме нѣкои жени какъ дохождатъ съ нѣколко дѣца, които кжпятъ и изваждатъ по редъ, които стоятъ мокри, до гдѣ ги облѣкътъ, а сътънъ пакъ се врѣщатъ въ морето. Такова кжпание е цѣлъ рискъ за здравието на майката. Който има малки дѣца тръбва да си вземе една ванна въ кжни, да си достави морска вода и да ги кжпи тамъ, а не да ги води на морето, което при такива условия съсѣмъ не е полезно.

До сега съмъ говорила само за отрицателните страни на морските кжпания, сега да говоря за положителните имъ страни. Кжпанието въ морето е полезно при слѣдующите условия, у хора съвършено здрави:

1) Не тръбва да се кжпятъ дѣца не по малки отъ 5 години нито хора съсѣмъ стари, ако и да сѫ по вѣнчаностъ здрави.

2) Най доброто време е за кжпание сутринъ, но не прѣдъ да изгрѣе слънцето.

3) То не тръбва да трае идваче отъ 20 минути. Продолжителното кжпание въ морето е прѣдително.

4) Въ водата тръбва да се прави умърено движение. Плаванието е полезно, но не до уморяване.

5) Щомъ нѣкой усети тръбва, тутакси тръбва да излизе отъ морето, скоро да се истрие на сухо, да се облѣчи и да тръгне да врѣви. Не тръбва да се слѣда, тутакси слѣдъ кжпанието въ морето, на открыти въздухъ, или да се прави закуска прѣдъ да се мине поне половина часъ.

6) Нѣкой не тръбва да се кжпи, скоро слѣдъ като се панде; тръбва да се минатъ поне 3—4 часа сътънъ яденето.

7) Който дойде да се кжпи, ако се захвачи, или усети че слѣдъ му се бие много силно и скоро, тръбва да си отпочине, безъ да се съблъчи, за да не му истига тѣлото, и то гава да влезе въ морето.

8) Най добъръ е човѣкъ да се кжпи на гладно сърце, но който не може да трае, или които е по-слабъ, добъръ е да исчива по 1 чаша чай, кафе или млѣко.

9) До колкото е возможно, тръбва да се изпъва кжпанието по 2 пъти на денъ, особено отъ началото.

10) Кжпание прѣди изгрѣването и слѣдъ захояждането на слънцето е прѣдително.

11) За хора ненавиждани кѣжъ кжпание въ морето полезно е да наравнятъ прѣдварително нѣколко тоили бани, като ги охладяватъ постепенно до температурата на морето.

12) Щомъ усети нѣкой въ водата замайване на главата, сърдцебиение, вѣбъче лошаво състояние, тръбва тутакси да излизе отъ морето.

„Брашнения човалъ“

„Разрѣшава се даванието подъ сѫдъ на Иванъ Гардженовъ, бивши бирникъ, за дѣто съ злоупотребявалъ съ данооплатците чрезъ фалшиви квитации на квитационните книги“.

„Разрѣшава се да се възбуди углазно прѣследване противъ бивши бирникъ на IV-й Селановски участъкъ, Орѣховска Околия, Ст. Млѣчевски, за злоупотребление чрезъ фалшиви квитации на квитационните книги“.

„Глобява се съ 50 лева ревизора на бирникъ въ III-й районъ, В. С. Поповъ, за дѣто въ битностъ си Османъ-Пазарски Ковчежникъ-Бирникъ, допускалъ големи нередовности при издаване на квитанции, като се прѣдупрѣждава, че при една втора, може по службата ще бѫде безъ друго уволненъ“.

(Приказъ по Министерството на Финанси № 782 и 224 отъ 31 Маи, 15 Февруарий 1897 г. и № 1985 отъ 19 Декември 1896 г.)

Като вижда читателя, автора на „Брашнения човалъ“ съ особена зоркостъ слѣди за дѣйствия и подвъдомственитетъ си държавни бирници, и въвърдъ строго къмъ тѣхъ: едни дава подъ сѫдъ, а други на казва по дисциплинаренъ редъ. Но въ сѫдъ ли е работата? — Ний, поне, се съмѣвамъ. И наше съмѣнение се оправдава; защото, като се взрѣвъ въ нравствената подкладка на цитирания приказъ, че излъзе, че и въ случаи първенствующа роля игра деморализиращата лична фаворизация. Ний не ще да защищаваме бивши бирници: Млѣчевски и Гардженовъ. Далечъ отъ насъ подобна мисъль. Но ний можемъ да прѣмълчимъ факта, че Млѣчевски и Гардженовъ се даватъ подъ сѫдъ за злоупотребление съ платните чрезъ фалшиви квитации на квитационните книги, тогава, когато бивши Османъ-Пазарски ковчежникъ Б. С. Поповъ, който въ сегашното време е ревизоръ на бирниците, е вършилъ сѫщото прѣислене, а съ приказа № 224 чрезъ него се прикрива началството му истинската квалификация на бирникъ, като само се казва, че „той доауцдалъ големи нередовности при издаване на квитанции“.

Истинската дѣйствителностъ, обаче, говори другаче; галения ревизоръ, като ковчежникъ-бирникъ какви „нередовности“ е допущалъ: При съчинение общинските върхнини, като ималъ на ръцѣ сѫдъ, испратени отъ общинското управление за съчинение по тѣхъ общинските върхнини, ковчежникъ-бирникъ В. С. Поповъ е събиралъ отъ данъкоплатците дѣдъ, отколкото дължатъ.

Имате, напримѣръ, да дѣлжите 7 л. 15 по общинския списъкъ; Вамъ по съставения отъ чешникъ-бирника списъкъ се показва дѣлжима сума 25. ст. и т. н.; въ отрѣзаната квитанция се покълучена сума, а въ кочана 2 л. 10 ст. по-малъ която разлика въ повече отива въ бездѣнния дѣл на Бай Попова. Събрахме свѣдѣния, че по тѣзи мина сѫ ходили специални ревизори (г. Г. Исаевъ и Лазаровъ), които сѫ констатирали тия големи нередовности при издаване на квитанции и сѫдъ на началството си. А какъвъ е резултата отъ това? Какво виждате: 50 лева глоба, за гдѣто С. Поповъ доауцдалъ нередовности! . . .

Кой допушща прѣзъ 1893 г., че авторъ на квитанцията „Брашнения човалъ“ ще се забрави до сѫдъ, що едно извѣршено отъ нѣкого прѣстъпление — умъртвяване на народъ, за когото лъжеше кръвта на народъ сълзи тогава — прѣзъ 1896 год. ще го квалифицира: „доауцдалъ големи нередовности при издаване на квитанции“ и по такъвъ начинъ ще запази единъ прѣстъпникъ отъ наказание.

Чудни времена, съ чужди хора, а тѣзи поспѣхъ да дѣлътъ съ по чудни нрави!!!

ПОХВАЛЕНЪ ЛИСТЪ НА В. „СВОБ. ГРАЖДАНИНЪ“.

№ 1.

Припис

Обвинителенъ актъ.

Съставенъ отъ Прокуроръ Надзоръ при Варненск. Окр. Съдъ по обвинението на Божиль Райновъ отъ гр. Варна, отговоренъ редакторъ на в. „Свободенъ Гражданинъ“ въ паникане чрезъ печата клевета на сѫдии отъ Варненск. Окр. Съдъ въ съставъ: Прѣдсѣдъ Ив. Филиповъ, Подпрѣдъ М. Басарски, и членъ Георги Янтовски по поводъ испълнение служебните имъ обязанности. Обстоятелствата на дѣлъто сѫ:

Въ издаванието въ гр. Варна в. „Свободенъ Гражданинъ“ брой 37, страница 3-та колона 2-а е помѣстено антрефиле подъ надсловъ „Съдебна Хроника“ което авторъ му като разгласява за допуснатата отъ поименования по-горѣ съставъ на Съдъ неправилностъ, състояща се въ пускането на свободата обявени въ несъстоятелностъ Варненски търговецъ Илия Мѣфандъ въпрѣки взетото сѫщото врѣме отъ другъ съставъ въ сѫдъ постановление за да не се пуска то (Мѣфандъ) на свобода, съ сѫщото антрефиле съ помѣстен по долу пасажъ — именно: „По тоя поводъ да сѫдятъ хора, които знаять, както Прѣдсѣдателя, такъ и другите двама Съдии, които отмѣниха сирѣдѣвленето на своите колеги за най-бездѣятелни и такива, които

къмъ не обичатъ да си развалиятъ спокойствието за
реките дъртова, говорятъ за нѣкакви тѣлости еврей-
рущети, но азъ не вѣрвамъ това, а мислъ, че тѣ
тингъ) постъпихъ така, защото намѣрихъ случаи
да се изправдяватъ още веднажъ доброто ми-
ю, което министра има за тѣхъ отъ една страна и
тъ друга да се покажатъ добри християни, прѣдъ
идъ на настапающата страстина педѣля. — Скандалъ!!
Втора му разгласява още, че сѫщигъ сѫдии, за да
юпускатъ освобождаванието на сѫдий несъстоятеленъ,
или взели взятка.

Подписаній прокуроръ намѣрилъ, че сътъ поменжтий
вълреното антрафиле пасажъ, процетиранъ по го-
рь, иѣздитъ отъ Варна. Окр. Съдъ въ съставъ:
Прѣдъсъдатель Ив. Филиповъ, Подпрѣдъсъдатель Ил.
Басарски и членъ Георги Йонковски се приписва чрезъ
печатъ тѣлливо за сторено отъ тѣхъ прѣстъпление
при исполнение службнитѣ имъ обязанности взема-
то взятка; че това дѣяніе отъ страна на респектив-
но отговоренъ редакторъ на в. „Своб. Гражданинъ“,
авлия клевета, прѣстъпление по чл. 30 отъ за-
за печата, за това и съгласно ст. ст. 1, 2, 13,

7 отъ Допълн. къмъ Вр. Съдъ правила честь
вълрида прѣдъамъ въ компетентній Варнен, Окр.
Съдъ за сѫдение безъ участие на сѫдебни засѣданіи
вълрида Варнен. житель Божилъ Райновъ, списателъ, за-
ва — че той въ качеството отговоренъ редакторъ
издаваеши вълрида вълрида Варна, в. „Своб. Гражданинъ“
вълномѣстената вълрида брой 37, стр. III колона II, антрафиле
подъ надсловъ „Сѫдебна хроника“ сътъ пасажа
„По той поводъ напишътъ хора, които знаятъ, както
Прѣдъсъдателя, така и други двама сѫдии, които
съвсѣмъ не обичатъ да си развалиятъ спокойствието,
за хорските дъртова, говорятъ за нѣкакви тѣлости ев-
рейски рушиети, приписва клевета на горьвомѣстената
тѣлъ по поводъ исполнение службнитѣ имъ
обязанности да му се наложи наказанието прѣ-
видено вълрида чл. 30 отъ закона за печата.

гр. Варна, 10 Юни 1897 год,

(Подп.) Прокуроръ: К. Пенчевъ.

Вълрино

Прѣдъсъдатель: Р. М. Русевъ.

И. Д. П. Секретарь: Г. Желъзковъ.

Свѣръль: Б. Димитровъ.

Приель на 9 Юлий 1897 г. Е. Райновъ,
(Отговоренъ Редакторъ)

За свѣдѣніе на в. „Учит. Другаръ“.

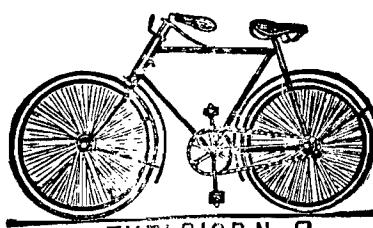
Пакъ, пенсия, хонораръ, добавъчни пари и пр.
— како чете разбирайтѣ исканитѣ ви за народния
учителъ 400 лева слѣдъ 15 години служба — за нась
е безразлично. Ипъ ви казахме дѣ вълриътъ и
вий на него трѣбва да обѣрните главното си
внимание, а не вълрида играта думитъ. Този е втори
пакъ гдѣто вий сътъ нась, тѣлъ повѣрхностно и излегка
обсѫддате важнитѣ вълриди и се закачете като мал-
кить дѣца. Повторѣте, молиме, отъ двоеточието на ан-
трафилето ни, разберѣте добре съдѣржанието и каже-
то — не съставлявали то прямия отговоръ на прѣдложеніето
вълрида което подхвѣрляхте на пресета за обсѫд-
даніе? Іе е желателно и прилично да се правите
орта будда по такива важни вълриди толко сътъ повече че
тѣлаки, които, по принципъ, трѣбва наѣтъ да
имѣтъ съмисълъта на писаното или казанното. Пуста
ристоптия, на врѣмѧто не се изучавала добре! . . .

ВАЖНО

32

1. Г. ОФИШЕРІТЪ И МЛАДЕЖИТЪ.

ВЕЛОСОЛЕДИ

EXELSIOR № 2.

Извѣстява се, че се наѣми у долуподписаннитѣ
слѣдъ отъ-разни велосоледи отъ най-усъвѣршепеству-
ни системи, съ разни резервни части за тѣхъ.
вни много умѣрени и условия улеснителни.

Конъ & Голдщайнъ

Варна, улица „Царь Борисъ“.

2—2

БЪЛГАРСКО АКЦИОНЕРНО ДРУЖЕСТВО „ДРУЖБА“ ВЪ ВАРНА.

РАВНОСМѢТКА

Отъ 1 Януарий до 30 Юни 1897 год.

АКТИВЪ

	Златни лева	Златни лева
Капиталъ за одържание отъ печалбите	211982 15	Капиталъ . . . . .
Платени лихви за сроч. и безср. влогове	2570 30	Срочни влогове . . . . .
Ипотечни заеми	132425 05	Безсрочни влогове . . . . .
Текущи сметки	109109 20	Чуди полици . . . . .
Портфейлъ	384940 30	Депозити . . . . .
Депозити	24400 —	Запасенъ фондъ . . . . .
Мобили	2376 43	Възнаграждение — танцими . . . . .
Разни акции	2608 20	Разни . . . . .
Общи разноски	6164 14	Ажио . . . . .
корреспонденти	3407 45	Комиссиони . . . . .
Кassa	14486 87	Лихви . . . . .
	894470 09	894470 09

Директоръ: Я. Найденовъ.

Цензори { M. Константиновъ.
Ст. Шавоевъ.

ОТЕЧЕСТВО

БЪЛГАРСКО ОБЩО ЗАСТРАХОВАТЕЛНО ДРУЖЕСТВО
ВЪ СОФИЯ.

ОБЯВЛЕНИЕ.

№ 13.

Управителниятъ Съвѣтъ на Българското Общо
Застрахователно Дружество „Отечество“ въ София,
вълрида основание членъ 51 отъ Устава, има честь да
покани г. г. акционеритѣ на Извѣрътъ Общо Събра-
ние, което ще се държи на 27 Юлий/8 Августъ и. год. —
часть 3 слѣдъ пладнѣ въ помещението на Др. вово.

Дневенъ редъ.

Сливаніе на Българското Общо Застрахователно
Дружество „Отечество“ съ Народното Усигурител-
но Дружество „Балканъ“.

Ония г. г. акционери, които желаятъ да взе-
мутъ участие вълрида събрание, умоляватъ се да
депозиратъ акции си най-късно до 19/31 Юлий и. г.
(чл. 46 отъ Устава) вълрида Дружествената касса въ
София, вълрида Българската Народна Банка въ София и
нейнитѣ клонове, вълрида Българската Търговска Банка въ
Русе, вълрида Индустрината Банка вълрида Пловдивъ, вълрида
клоновете на Императорската Отоманска Банка въ
София и Пловдивъ, както и вълрида земедѣлъцески касси
вълрида слѣдующите градове: Свищовъ, Рахово, Ломъ,
Видинъ, Силистра, Вратца, Шуменъ, Габрово, Севлиево,
Сливенъ, Бургасъ, Стара-Загора и Разградъ, срѣчу
издадени отъ тѣхъ расписки, които ще
имѣтъ послужатъ за получуваніе вълрида Главната Дирекція
единъ легитимационна карта за право на участие въ
Общото Събрание.

София, 27 Юни/9 Юлий 1897 год.

Отъ Управителниятъ Съвѣтъ.

2—2

ОБЯВЛЕНИЕ.

№ 2536

На основание постановленіето на II Варненски
Мир. Съдия № 172 отъ 6 Октомври 1895 год. обя-
вявамъ, че слѣдъ двукратното публикуваніе настоя-
щето, въ единъ отъ мѣстнитѣ вѣстници, въ продъл-
жение на 31 дена, слѣдъ това съ право наддаваніе
5% въ 24 часа, ще извѣрши публична продажба на-
следуващите имоти, останали отъ покойния Полихронъ
Панайотовъ, които сѫ продаватъ като не подълими
между сънаслѣдниците, а именно: една къща въ се-
лото Бѣла построена на еднитѣ етажъ, съградена отъ
дървено материалъ, покрита съ керемиди, състояща
се отъ дѣвъ стаи, хамбаръ, катой, и съ дворъ около
1 дюлюмъ при съсѣди: Янаки Панайотовъ, пакъ и
дере. Първоначална оцѣнка 400 лева. 2) нива въ съ-
лото землище 3 дек. въ мѣстностъ „Анастасъ Ам-
боля“ при съсѣди: Янаки Панайотовъ, Юргаки Дра-
гановъ, Никола Филевъ и пакъ, 30 лева. 3) нива 6 дек.
въ сълото землище, мѣстностъ „Кавакаки“, съсѣди
Янъ Николовъ, Панайотовъ Кировъ и Коста Стефа-
новъ 40 лева. 4) нива 1 дек. въ сълото землище, мѣ-
стностъ при „Курукъовски пакъ“, съсѣди Н. Лефтеровъ
дере, пакъ и Яни Костинъ — 25 л. 5) лозе около 1½
дюлюмъ въ сълото землище, мѣстностъ „Алдесъ“
при съсѣди: Янаки Панайотовъ, Димо Щерияновъ и
пакъ — 80 лева.

Наддаваніето ще почне отъ първоначалнитѣ
имъ оцѣнки.

Желающите да купътъ тѣзи имоти нека се я-
вятъ вълрида опредѣленъ срокъ и наддаватъ.

гр. Варна, 27 Юни 1897 год.

П. Съд. Приставъ: Т. Минчевъ.

1—2

ПЕЧАТНИЦА „ВЗАЙМНОСТЬ“ — ВАРНА.

ПАСИВЪ

	Златни лева	Златни лева
Капиталъ	500000 —	500000 —
Срочни влогове	175834 66	175834 66
Безсрочни влогове	145742 25	145742 25
Чуди полици	2906 —	2906 —
Депозити	24400 —	24400 —
Запасенъ фондъ	2106 25	2106 25
Възнаграждение — танцими	70 60	70 60
Разни	86 80	86 80
Ажио	1329 65	1329 65
Комиссиони	722 59	722 59
Лихви	41271 29	41271 29
	894470 09	894470 09

МАШИНОРАБОТИЛНИЦА

„БЪЛГАРИЯ“

ПАНАЮТЪ КС. ПАНЧЕВЪ & КИРКОРЪ А. ПАРТАМИЯНЪ
ВАРНА, У ЧУ., ИЛДЖЪ-ТАБИЯ.

Въ нашата машиноработилница се правятъ
и поправятъ всѣкакъ видъ машини, имено:

Парни машици, воденици, преси за грозда
и всѣкакъ видъ други преси, ковчези (касси), пар-
ни помпи (тулумби), ржачни помпи, пармаклици,
врати желъзни и изляни, желъзни сионци, раз-
ни други такива за съхранение на покриви и пр.

Поправки на параходи и парни котли (ка-
зани) сѫщо и правяне на катери и пр. и пр.

Работа бѣрза и солидна. Цѣни умѣрени.

20—20

ДОКТОРЪ Е. ТОМАСИЯНЪ

Честъ има да извѣсти на почитаемата публика, че въ
пристигналъ отъ София и приема болни всѣкъ день
въ дома си — Балъкъ Пазаръ — отъ 10—12 прѣдъ
пладнѣ и отъ 2—5 слѣдъ пладнѣ. Въ Срѣда подиръ
пладнѣ приема бесплатно.

</